

Jäsenyhdistysten verkkotreffit: yhteiskunnalliset muutokset ja yhdistysten yhdistymisen tarve 18.9.2024

*Mikä on Tukiliiton
yhdistystoiminnan tilanne tällä
hetkellä?*

*Mitä hyötyä yhdistymisistä ja
suuremmista alueellisista
yhdistyksistä voi olla?*

*Mitä yhdistyminen vaatii ja
miten toteuttaa se?*

*Millaista tukea alueilla tarvitaan
liitolta?*

Lea Vaitti
Kansalaistoiminnan johtaja
Lea.vaitti@tukiliitto.fi
050 5288386

Yhteyden voimin skenaario

1. Paikallisessa yhdistystoiminnassa kevyemmät rakenteet **isompien hartioiden** tukena.
2. **Vahva** rooli yhteiskunnassa. Sote-järjestöillä on yhteisiä asioita ajavia äänitorvia.
3. **Resilientisti** monipuoliset tulonlähteet.
4. Digitaalisuus ja kohtaaminen tasapainossa **erilaiset tarpeet** huomioiden.
5. Eri kulttuuritaustaiset ihmiset **elinvoimaa vahvistaen** mukana.
6. Tiedolla johtamisen toimintatapa omaksutaan **etujoukoissa**.
7. Edistävä työ **vahvaa**.
8. Ilmiölähtöisyys ja **yhteiset** päämäärät vallitsevana työtapana.
9. Monipuoliset roolit ilmastotoimijoina: **vaikuttamista**, auttamista ja ilmastovastuullisuutta.

Riitta Kittilän esitys
18.8.20223

Katsaus sosiaali- ja terveysjärjestöjen tulevaisuuksiin (2023)
<https://www.soste.fi/ajankoh/taista/sosten-julkaisut/katsaus-sosiaali-ja-terveysjarjestojen-tulevaisuuksiin/>

Tukiliiton paikallisen ja alueellisen toiminnan tilannekuva ja kehittäminen

- Tukiliiton jäsenyhdistysten ja jäsenten määrä pienenee, kuten muillakin perinteisillä yhdistyksillä.
- Tukiliiton paikallistoimijolla tapahtumien ja tilaisuuksien toteuttaminen vapaaehtoisvoimin onnistuu hyvin
- Vaikuttamistoiminta hyvinvointialueilla edellyttää osaamista, josta syystä liitto käynnistänyt vaikuttamistyöryhmien rakennetta ja tukee toimintaa.
- Kehitysvammaisten henkilöiden osallisuuden ja toimijuuden edistämässä osallistava ryhmätoiminta, matalankynnyksen kohtaamispaikat ja kokemustoimijuus (Elämä omaksi – hankkeet)
- **Paikallisen ja alueellisen yhdistysrakenteen muutos on käynnistynyt ja sitä lähdetään liitosta tukemaan entistä vahvemmin.**

Järjestölähtöisen auttamisen tarve lisääntyy

- Hyvinvoinnin haasteet ja eriarvoisuus lisääntyvät.
(sosiaaliturvan ja palveluiden leikkaukset, pätkätyöllistyminen).
- Mielensterveysongelmat ja yksinäisyys lisääntyy ja kasautuu.
- Digitaalisuus ja teknologia tuo uusia mahdollisuuksia terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.
- Osallisuus luo luottamusta yhteiskuntaan.

- Järjestötoiminnalla on paljon tarjottavaa julkisen sektorin toiminnan rinnalla (esim. vertaistuki ja kokemustoiminta).

- Yhdistyskyselyn mukaan jäsenyhdistyksissä hallitus aktiivinen, mutta ulkopuolisia vapaaehtoisia oli vain noin 30%:lla yhdistyksistä.
- Verkkotoimintoja liitossa paljon, mutta jäsenyhdistyksissä vain noin 15–20%:lla.
- Elämä omaksi -hankkeissa kehitetään kehitysvammaisille henkilöille toimijuuden mahdollisuuksia.
- Kehitysvammaisten henkilöiden aktiivisuus näkyy kohtaamispaikoissa ja kokemustoiminnassa.
- Yhteistyö yhdistysten kesken ja liiton kanssa tiivistynyt esim. toimintarahan ja hanketoiminnan kautta.

Vaikuttaminen valtakunnallisesti ja alueellisesti aiempaa haastavampaa

- Asiat muuttuvat nopeilla sykleillä ja epävarmuutta ja tietämättömyyttä on paljon.
- Yksilöllisyyden huomioiminen ja subjektiiviset oikeudet murenemassa ja vahvasti mennään talous edelle, paljon ”pakkoja” toimia tietyllä tavalla.
- Vammaispalvelulain soveltamisalan kiristäminen ja säästölaki-lähestyminen.
- Hyvinvointialueiden talous kriisissä ja tuesta ja palveluista säästetään.
- Odotukset ja vaateet vaikuttamistyölle ovat suuria, osin kasvavia, joten valintojen tekeminen välttämätöntä.

- Vaikuttamistyöryhmät uusi rakenne ja osa ryhmistä vasta toimintansa alussa.
- Alueellinen vaikuttamistoiminta vaatii aiempaa enemmän osaamista ja verkostoja.
- Yhdistysten yhteinen vaikuttaminen edellyttää valmiuksia uudistaa oman yhdistyksen ja järjestön toimintatapoja.

**Vammaisoikeuden webinaari (Teams).
Uusi VPL: Valmennus, henkilökohtainen apu, erityinen osallisuuden tuki, tuettu päätöksenteko ja liikkumisen tuki**

Webinaari 24.9. klo 15-17

<https://www.tukiliitto.fi/tapahtuma/vammaisoikeuden-webinaarivuden-vammaispalvelulain-ajankohtainen-tilanne/>

Mitä hyötyä yhdistymisistä voi olla?

- **Yhdistysten elinvoimaisuus ja toimintamahdollisuudet kasvavat.**
- Hallinnollinen taakka vähenee: samalla hallinnolla on mahdollista hoitaa isompi alue.
- Vaikuttamistyö tehostuu ja on koordinoitumpaa vtr. Hyvinvointialueet.
- Toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen tukea liitolta enemmän per yhdistys.
- Yhteistyö alueen muiden yhdistystoimijoiden kanssa luontevampaa.
- Rahoitusten hakeminen ja esim. tuntityöntekijän palkkaaminen realistisempaa.
- Kansalaisjärjestöstrategia, hallinnon keventämiseksi ja rahoituspohjanvahvistamiseksi
<https://oikeusministerio.fi/kansalaisjarjestostrategia>